gemeente Barneveld

Aandachtsgebied: Samenleving
Team Beleid
E-mailadres: D.Feteris@barneveld.nl
Telefoonnummer:

Raadsvoorstel nr.4990
Barneveld, 3 november 2026
Portefeuillehouder: D.G. de Vries

Onderwerp: Toekomst openbare basisschool de Regenboog te Voorthuizen

Samenvatting raadsvoorstel

Het college van bestuur van Stichting Eem- Vallei educatief (STEV) heeft de gemeenteraad schriftelijk geïnformeerd van het voorgenomen besluit tot opheffing van openbare basisschool 'De Regenboog' in Voorthuizen. De brief is de formele melding aan de gemeenteraad zoals bedoeld in artikel 148, tweede lid van de Wet op het primair onderwijs (WPO). De verkenning vanuit de gemeente voor behoud van de school biedt geen perspectief. En het is voor de gemeente niet mogelijk de school in stand te houden en het bevoegd gezag hiervan over te nemen van het schoolbestuur. In dit voorstel ligt dan ook het voorstel voor om de instandhouding van de openbare basisschool de Regenboog niet over te nemen en daarmee akkoord te gaan met het voornemen tot sluiting van de school per 1 augustus 2027.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. niet over te gaan tot een overname van de instandhouding van de openbare basisschool 'De Regenboog' te Voorthuizen naar aanleiding van het voornemen van het College van bestuur van Stichting Eem- Vallei Educatief (STEV) om deze school op te heffen per 1 augustus 2027.

1. Inleiding

Op 23 juni 2026 heeft het College van Bestuur van Stichting Eem-Vallei Educatief (STEV) het College van B&W en de gemeenteraad per brief geïnformeerd over het besluit tot opheffing van de openbare basisschool De Regenboog in Voorthuizen per 1 augustus 2027.

Op grond van artikel 148 van de Wet op Primair Onderwijs (WPO) moet een verzelfstandigd bestuur voor openbaar onderwijs de gemeenteraad minimaal twaalf maanden voor de beoogde opheffingsdatum (of uiterlijk 1 augustus voorafgaand aan het opheffingsjaar) schriftelijk informeren. In dit geval heeft STEV tijdig de gemeenteraad geïnformeerd over het voorgenomen besluit tot sluiting.

De gemeenteraad heeft tot 1 februari van het jaar volgend op de mededeling de tijd om te besluiten. In dit geval dus 1 februari 2027.

- Als de gemeenteraad vóór 1 februari 2027 besluit de school in stand te willen houden, wordt de instandhouding overgedragen aan de gemeente.
- Als de gemeenteraad na 1 februari 2027 reageert of geen besluit neemt, kan de opheffing zoals gepland doorgaan. Ofwel: wie zwijgt stemt toe.

Toelichting

Basisschool de Regenboog is een openbare basisschool en het voornemen tot opheffing zal het openbaar onderwijs binnen de gemeente Barneveld van 4 scholen terugbrengen naar 3.

Voorgenomen besluit van STEV

In de brief van 23 juni 2026 beschrijft het College van Bestuur van STEV dat aan het voorgenomen besluit tot opheffing van de Regenboog een structureel en onomkeerbaar dalend leerlingenaantal zichtbaar is. Deze terugloop heeft gevolgen voor de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs. En daarmee ook de organisatorische haalbaarheid van instandhouding van de school. De inspanningen die STEV de afgelopen

jaren heeft genomen om de toekomst veilig te stellen van de Regenboog hebben niet geleid tot duurzaam behoud van de school. De investeringen in de kwaliteit van het onderwijs, een accreditatie van een ander onderwijsconcept, inzet op nieuwbouw waren onvoldoende om groei te laten zien en daarmee sluiting te kunnen voorkomen. Het College van Bestuur heeft na verkenning voor behoud van de school op 19 juni 2026 een voorgenomen besluit tot opheffing genomen. Instandhouding was onwenselijk met het oog op de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs.

STEV heeft een zorgvuldig proces doorlopen met leerlingen, ouders, medewerkers en hierbij rekening gehouden met de toegankelijkheid van het openbaar onderwijs. De medezeggenschapsraad (MR) en de raad van toezicht (RVT) zijn tijdig geïnformeerd. Zij hebben hun adviesrecht (MR) gebruikt en de Raad van Toezicht (RVT) heeft ingestemd met het voornemen van opheffing per augustus 2027.

Verkenning mogelijkheden gemeente voor instandhouding

Na ontvangst van het voorgenomen besluit van het College van Bestuur van STEV tot sluiting van de school heeft het College van B&W onderzocht welke mogelijkheden er bestaan om de openbare basisschool de Regenboog te behouden. Daarbij is gekeken naar de mogelijkheden die binnen de rol en de bevoegdheden van de gemeente beschikbaar zijn. De gemeente heeft juridisch gezien beperkte mogelijkheden om de sluiting van De Regenboog te voorkomen. De gemeenteraad kan de school alleen in stand houden als deze direct na overname van STEV aan een andere stichting wordt overgedragen.

Om te onderzoeken of openbare basisschool De Regenboog behouden kon blijven, heeft de wethouder gesprekken gevoerd met vier schoolbesturen in de regio over een mogelijke overname van de school. Voor de verkenning zijn bewust schoolbesturen benaderd die met hun verzorgingsgebied grenzen aan de gemeente Barneveld. Bij een eventuele overname van een school zijn geografische nabijheid, organisatorische inpassing, bestuurlijke aansluiting en de overeenkomsten in onderwijsconcept en organisatiecultuur belangrijke factoren. De benaderde besturen vormden daarom de meest logische gesprekspartners voor een verkenning van de mogelijkheden tot instandhouding van De Regenboog.
Deze verkenning bij Prominent, Aurora, Stichting Voila en Leerplein 055 heeft niet geleid tot concrete mogelijkheden voor overname en instandhouding van De Regenboog. De betrokken schoolbesturen spraken hun waardering uit voor de inspanningen van de gemeente en de gemeenteraad om het openbaar onderwijs in Voorthuizen te behouden.

De schoolbesturen hebben daarbij meerdere overwegingen genoemd. Allereerst wezen zij op de bedrijfsmatige, organisatorische en financiële consequenties van een overname. Gezien het lage leerlingenaantal en de beperkte perspectieven op groei zagen zij onvoldoende mogelijkheden voor een duurzame exploitatie van de school. Daarnaast gaven de schoolbesturen aan dat een eventuele overname zou leiden tot uitbreiding van hun organisatie buiten het bestaande werkgebied en de huidige organisatiestructuur. Hoewel de benaderde schoolbesturen geografisch grenzen aan de gemeente Barneveld, beschikken zij niet over bestaande onderwijsvoorzieningen, ondersteunende structuren of organisatieonderdelen binnen de gemeente. Een overname zou daarom aanvullende bestuurlijke, organisatorische en personele inzet vragen.

Tijdens de gesprekken is ook expliciet de vraag gesteld of een (aanvullend) behoefteonderzoek onder ouders naar de belangstelling voor openbaar onderwijs in Voorthuizen van invloed zou zijn op hun afweging om de school mogelijk over te nemen. Alle geraadpleegde schoolbesturen hebben aangegeven dat de uitkomsten van een dergelijk onderzoek geen invloed zou hebben op hun bereidheid om het bevoegd gezag van de school over te nemen. De eerdergenoemde bedrijfsmatige, organisatorische en bestuurlijke overwegingen waren voor hen doorslaggevend.

De gesprekken hebben geen aanknopingspunten opgeleverd die wijzen op een direct duurzaam herstel van het leerlingenaantal. Tot slot hebben de schoolbesturen aangegeven hun capaciteit, middelen en bestuurlijke aandacht primair te willen inzetten voor de instandhouding en ontwikkeling van de scholen binnen hun eigen werkgebied. Op basis van hun overwegingen hebben de besturen ieder voor zich geconcludeerd dat overname van De Regenboog niet aan de orde is.

Het schoolbestuur van Stichting Protestants Christelijk Basisonderwijs (PCBO) Baarn- Soest , waar STEV een samenwerking mee is aangegaan voor behoud van de rijksbekostiging op basis van de uitzonderingsgrond van de gemiddelde schoolgrootte is ook benaderd voor gesprek. Zij hebben aangegeven niet open te staan voor gesprek, aangezien ze de school niet kunnen overnemen vanwege de christelijke identiteit van de stichting. De statuten bieden geen ruimte voor overname van een openbare school.

Daarnaast is er de mogelijkheid van een samenwerkingsschool besproken met zowel de bestuurder van Stichting Protestants Christelijke Organisatie Gelderse Vallei (PCOGV) als de directeur-bestuurder van Stichting Hervormde Scholen (SHS) te Voorthuizen. Ondanks dat STEV deze mogelijkheid in een eerder stadium al heeft verkend, heeft dit overleg vanuit de gemeente niet geleid tot een ander standpunt van beide schoolbesturen. Een samenwerkingsschool is alleen kansrijk wanneer er sprake is van een gedeelde onderwijsvisie, voldoende schaalgrootte en een duurzame meerwaarde voor beide organisaties. Beide besturen zien hiervoor in de huidige situatie onvoldoende aanknopingspunten.

2. Beoogd effect

Het invullen van de wettelijke verantwoordelijkheid van de gemeenteraad ten aanzien van het openbaar onderwijs door een zorgvuldig oordeel te geven over het voorgenomen besluit tot sluiting van de openbare basisschool. Waarmee wordt voldaan aan de vereisten uit de WPO en duidelijkheid wordt geboden aan het schoolbestuur, ouders, leerlingen en medewerkers.

3. Argumenten

1.1 Raad heeft de bevoegdheid instandhouding over te nemen van een openbare school.

De gemeenteraad heeft op basis van artikel 148, lid 2 WPO de bevoegdheid om een openbare school die wordt opgeheven over te nemen. Opheffing kan alleen als de op te heffen openbare school binnen 10 km over de weg gemeten niet de enige school is waarbinnen openbaar onderwijs wordt gegeven. Dit besluit moet uiterlijk op 1 februari volgend op de mededeling van het schoolbestuur genomen worden. In dit geval voor 1 februari 2027. Met dit besluit om de school niet over te nemen en daarmee akkoord te gaan met de opheffing van de school, heeft de gemeenteraad tijdig duidelijkheid over de invulling van deze wettelijke verantwoordelijkheid.

1.2 *Dalende trend in aantal leerlingen*

Het leerlingenaantal op de Regenboog in Voorthuizen laat al jaren een dalende trend zien. Op grond hiervan zijn er de afgelopen jaren door STEV diverse inspanningen verricht. Dit heeft tot op heden niet het gewenste effect gehad. Het aantal leerlingen is gedurende het schooljaar 2025/2026 verder gedaald. De 1 oktobertelling 2026 laat zien dat er op dit moment 22 leerlingen staan ingeschreven op de Regenboog.

1.3 *Er zijn geen realistische mogelijkheden gevonden voor duurzame instandhouding van de school.*

Er is onderzocht of er reële alternatieven beschikbaar zijn om de openbare basisschool duurzaam in stand te houden. De gemeente heeft gesprekken gevoerd met meerdere schoolbesturen over een mogelijke overname van de school. Daarnaast is de mogelijkheid van een samenwerkingsschool verkend. Deze verkenningen hebben niet geleid tot een partij die bereid of in staat is de school duurzaam voort te zetten. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat er geen realistisch alternatief beschikbaar is voor instandhouding van de school en dat instemming met het voornemen tot opheffing gerechtvaardigd is.

1.4 *Instandhouding door de gemeente biedt geen duurzaam perspectief*

Als de gemeenteraad niet instemt met het voorgenomen besluit tot opheffing, wordt de instandhouding van de school op grond van artikel 148 WPO overgedragen aan de gemeente. Daarmee wordt de gemeente bevoegd gezag van de school. Ook in die situatie kan de school echter niet duurzaam worden voortgezet. De Regenboog bevindt zich dan voor het vijfde achtereenvolgende jaar onder de

instandhoudingsnorm en komt niet in aanmerking voor toepassing van de regeling voor de gemiddelde schoolgrootte of andere wettelijke uitzonderingsmogelijkheden. Hierdoor zal het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap naar verwachting alsnog overgaan tot opheffing van de school. Instandhouding door de gemeente vormt daarom geen reëel alternatief voor het voorgenomen besluit tot opheffing.

1.5 Openbaar Onderwijs blijft binnen 10 kilometer beschikbaar

Hoewel de openbare basisschool in de kern Voorthuizen sluit, blijft openbaar onderwijs voor ouders in de gemeente Barneveld met een voorkeur voor openbaar onderwijs beschikbaar binnen en buiten de gemeente binnen 10 kilometer over de weg gemeten. Daarmee blijft het uitgangspunt dat ouders kunnen kiezen voor openbaar onderwijs.

1.6 Tijdig besluit biedt duidelijkheid

Instemming met het voornemen biedt tijdige duidelijkheid aan ouders, kinderen, medewerkers en het schoolbestuur over de toekomstige situatie. Dit maakt een verder zorgvuldig vervolgproces, zoals dit nu al is ingestoken door het schoolbestuur, ook in de nabije toekomst mogelijk.

4. Kanttekeningen

1.1 Verlies van openbaar onderwijs in de dorpskern Voorthuizen

De sluiting van de Regenboog in Voorthuizen betekent dat er geen openbare basisschool meer aanwezig is in Voorthuizen. Hierdoor neemt de keuzevrijheid voor de ouders die de voorkeur geven aan openbaar onderwijs af en verdwijnt deze maatschappelijke voorziening uit het dorp. Echter openbaar basisonderwijs blijft, zoals vermeld beschikbaar binnen 10 kilometer. Hierdoor blijft de gemeente voldoen aan de wettelijke uitgangspunten voor de toegankelijkheid van het openbaar onderwijs.

1.2 *De sluiting leidt tot verlies van een maatschappelijke voorziening in het dorp.*

Basisscholen vervullen een belangrijke rol in de leefbaarheid en sociale samenhang van een dorpskern. Het verdwijnen van openbare basisschool De Regenboog kan daarom als verlies worden ervaren. Tegelijkertijd hebben zowel STEV als de gemeente onderzocht of alternatieven beschikbaar zijn en is gebleken dat daarvoor onvoldoende perspectief bestaat.

5. Financiën

Onderwijshuisvesting
In het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en het Ontwikkelkader Voorthuizen Zuid is voor 2026 nieuwbouw van een 8-klassige basisschool en kinderopvang opgenomen. De Regenboog zou verhuizen naar deze nieuwe school. Door de opheffing van De Regenboog en voor de opvang van de leerlingen in Voorthuizen zuidoost is overeengekomen dat de nieuwe school een nevenvestiging van basisschool De Vlindertuin wordt. Dit heeft verder geen extra (financiële) consequenties.

Bekostiging leerlingenvervoer
Op grond van de Verordening leerlingenvervoer kunnen ouders een aanvraag indienen voor bekostiging van leerlingenvervoer wanneer de dichtstbijzijnde toegankelijke openbare basisschool meer dan 6 kilometer van de woning is gelegen. Door de sluiting van De Regenboog kan voor een beperkt aantal leerlingen een wijziging ontstaan in de afstand tot de dichtstbijzijnde openbare basisschool. Naar verwachting leidt dit echter tot weinig of geen extra aanvragen voor bekostiging van leerlingenvervoer, omdat voor het merendeel van de leerlingen openbaar basisonderwijs binnen een afstand van 6 kilometer beschikbaar blijft.

6. Participatie en communicatie

a) Participatie

De participatie met ouders, leerlingen en medewerkers heeft plaatsgevonden binnen het traject van STEV. Daarnaast heeft de gemeente zelfstandig onderzocht welke mogelijkheden er bestonden om de school voor Voorthuizen te behouden.

b) Communicatie

Na besluitvorming door de gemeenteraad wordt het besluit schriftelijk meegedeeld aan STEV.

7. Vervolgstap

Na besluitvorming wordt het besluit van de gemeenteraad schriftelijk kenbaar gemaakt aan het College van Bestuur van STEV.

De gemeente blijft in gesprek met het schoolbestuur voor de uitvoering van het besluit en de gevolgen daarvan voor leerlingen, ouders en medewerkers. Daarbij houdt de gemeente vanuit haar verantwoordelijkheid voor een voldoende en toegankelijk aanbod van openbaar onderwijs nadrukkelijk aandacht voor de positie van leerlingen en ouders die kiezen voor openbaar onderwijs.

Daarnaast is er overleg over de toekomst van het huidige schoolgebouw van de Regenboog. Hierbij worden, binnen de geldende kaders, afspraken gemaakt over het verdere gebruik van het gebouw, toekomstige bestemming en de overdracht of beëindiging van het gebruik.

8. Bijlagen

1. Brief STEV ‘besluit tot opheffing van openbare basisschool De Regenboog per 1 augustus 2027’

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
W. Wieringa J. van der Tak